

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหนอง สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเป็นคำ ผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนอ่านเป็นคำ ผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ไม่มีความพิการซ้อน กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนบ้านหนองหนอง อำเภอยางสีสุราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 5 กิจกรรม

2.2 แบบวัดความสามารถในการอ่านคำ ประกอบด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 40 คำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียน ก่อนการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง

3.2 นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดมี 5 กิจกรรม ใช้เวลาในการสอนกิจกรรมละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาในการดำเนินการครั้งนี้ 10 ชั่วโมง

3.3 บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง และนำบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลการจัดการเรียนรู้

3.4 ประเมินความสามารถในการอ่านหลังการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง

3.5 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ โดยการ Focus Group

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการพรรณนาข้อมูลและสรุปผลการเรียนรู้จากการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง นำเสนอเป็นแผนภูมิแท่ง

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รูปแบบการสอนอ่าน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 การถอดรหัสภูมิปัญญาครอบครัว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนไปสำรวจ ข้อมูลภูมิปัญญาในครอบครัวของตนเอง โดยการสอบถามถึงข้อมูลส่วนตัวและความสามารถ พิเศษ

1.2 นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการถอดรหัสภูมิปัญญาในครอบครัว ค่าย การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ความคิดเห็น ความต้องการในการไปเรียนรู้กับภูมิปัญญา

1.3 กำหนดฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างข้อตกลงร่วมกัน

1.4 การสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองลักษณะของ กิจกรรมการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้คำศัพท์ ด้วยการสอนอ่านเป็นคำจากของจริงและการปฏิบัติจริง 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เรียนรู้คำศัพท์จากการวิเคราะห์งานองค์ประกอบของการทำ แกงหน่อไม้

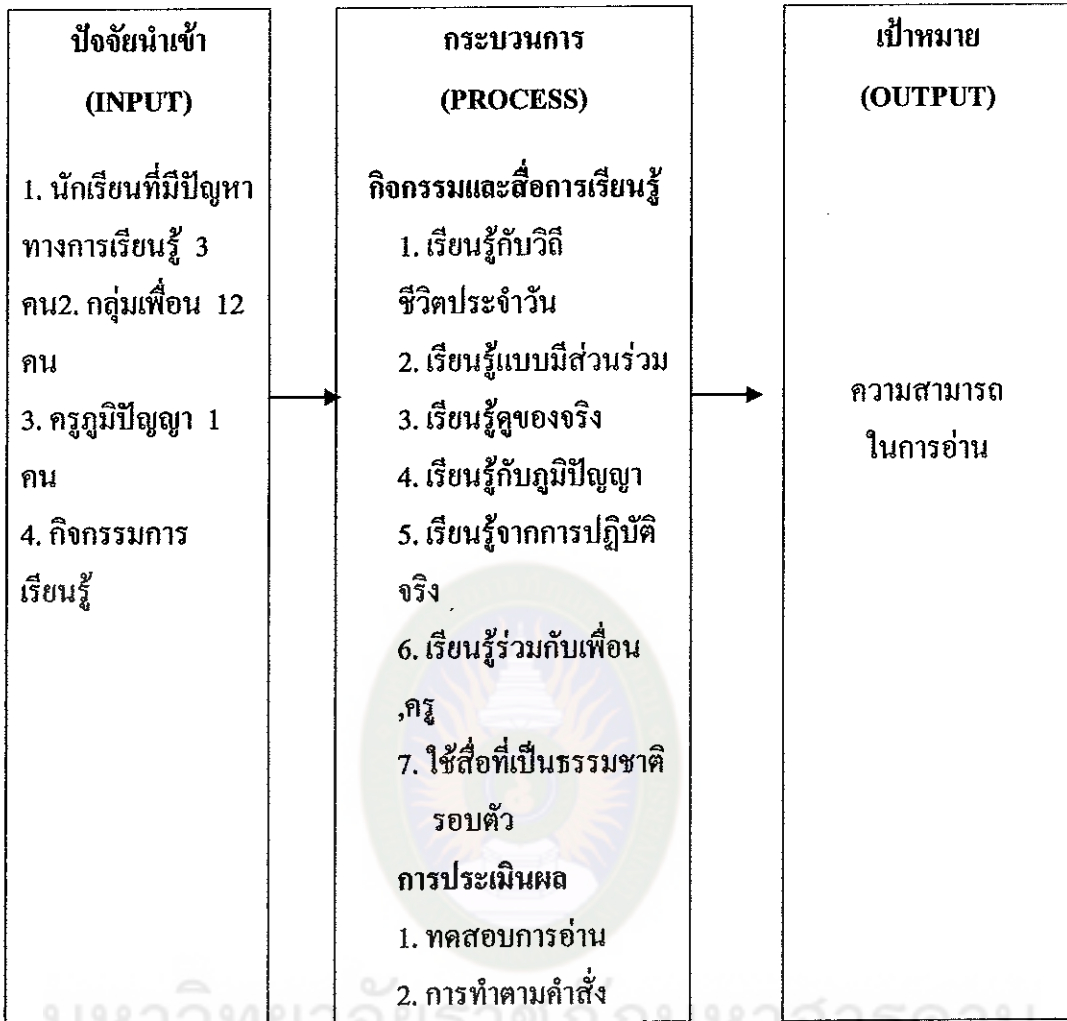
กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้คูของจริง วัตถุประสงค์ และเครื่องปรุง แกงหน่อไม้

กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้คูของจริง อุปกรณ์และขั้นตอนการทำแกงหน่อไม้

กิจกรรมที่ 4 ปฏิบัติจริงการทำแกงหน่อไม้

กิจกรรมที่ 5 ร่วมทำหนังสืออ่านประกอบ

ซึ่งมีโครงสร้างและองค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 12 โครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

2. คะแนนความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังจากที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

จากการบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสรุปผลการจัดการเรียนรู้ของทุกชั่วโมง พบว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ ชอบที่จะฝึกอ่าน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เร้าความสนใจให้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้ดี และการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นั้น เนื่องจากนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองมีน้อย การสอนอ่าน โดยอาศัยความรู้ความสามารถและความร่วมมือของกลุ่มเพื่อน รวมทั้งการวางแผนการดำเนินการร่วมกับครู และภูมิปัญญา ในการนำเสนอองค์ความรู้ ในแต่ละกิจกรรม พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีแรงจูงใจในการอ่านเพิ่มขึ้นเนื่องจากได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนในกลุ่มของตนเอง และเพื่อนต่างกลุ่ม และการนำกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนมาเป็นตัวเดินเรื่องเพื่อฝึกอ่าน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และการเรียนรู้ของจริงเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ ดังผลที่ปรากฏ ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 มีความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ดี การสอนในช่วงกิจกรรมแรก ซึ่งเป็นกิจกรรมการวิเคราะห์งานจากองค์ประกอบของการทำแกงหน่อไม้ นักเรียนยังเฉย ๆ ไม่ค่อยรับรู้กับกิจกรรมเท่าไร และพยายามที่จะเดินออกนอกห้องเรียนตลอดเวลา เพื่อน ๆ คอยกระตุ้น ส่งคำถามให้ตอบ ก็ไม่ยอมตอบ เพื่อน ๆ จึงพูดจาหัวานล้อมใช้เทคนิคการป้อนคำถามที่เห็นว่าเพื่อนชอบ คือ การพูดถึงเรื่องละครโทรทัศน์ เรื่องคมแฝก เพราะชื่อของนักเรียนคนนี้ ชื่อเหมือนพระเอกในเรื่อง เขาจะชอบมาก และเขาจะชอบเก็บไม้และทำไม้คมแฝกมาให้ครูบ่อย ๆ เพื่อน ๆ จึงชวนเขาพูดเรื่องการหาไม้มาทำคมแฝกด้วยการเอาไม้ไผ่มาทำจะได้อามาฝากคุณครูและเพื่อน ๆ ได้ทุกคนเพราะ ไม้ไผ่มีเยอะในหมู่บ้านของเรา นักเรียนจึงเริ่มสนใจในกิจกรรม และในชั่วโมงต่อมา นักเรียนเป็นคนเริ่มต้นชวนเพื่อนเพื่อที่จะออกไปตัดไม้ไผ่ กลุ่มเพื่อนจึงใช้โอกาสนี้ ฝึกให้เขาได้อ่านกับสิ่งที่เขาสนใจ และกว่าจะเดินทางไปถึงกอไม้ที่เพื่อน ๆ และคุณครูเตรียมติด บัตรคำไว้แล้ว ก็ต้องผ่านสื่อการเรียนรู้อีกหลาย ๆ คำ เพื่อนก็ดำเนินการพาอ่านไปเรื่อย ๆ สิ่ง ที่ พบเห็นในการร่วมกิจกรรมครั้งนี้ พบว่า นักเรียนทุกคนทั้งนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และ กลุ่มนักเรียนปกติที่เป็นผู้ร่วมอาสาช่วยเพื่อนนั้นมีความสุขกับการเรียนรู้ สนุกกับการทำกิจกรรม ครั้งนี้มาก

นักเรียนคนที่ 2 นักเรียนมีความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อครบออกขั้นตอนกิจกรรมนักเรียนแสดงให้เห็นว่าเข้าใจในกิจกรรม การสอนในช่วงกิจกรรมแรกนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการทำแกงหน่อไม้ และสามารถบอกองค์ประกอบ

ต่าง ๆ ได้หลายรายการในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อให้นักเรียนฝึกอ่านนักเรียนจะเฉื่อยครและเพื่อน ๆ ต้องกระตุ้นด้วยวาจาบ่อย ๆ และอ่านไม่ได้แต่ครูและเพื่อน ๆ ก็ไม่ละความพยายาม ให้เขาได้ดูของจริง ฝึกพูดบ่อย ๆ และให้อ่านจากบัตรคำ ในที่สุดเขาก็อ่านได้ หยิบจับสิ่งของได้ถูก และจับคู่บัตรคำกับของจริงได้ถูก ในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ พบว่านักเรียนมีความสุขเมื่อเขาอ่านได้ และปฏิบัติตามคำสั่งได้ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการสร้างหนังสืออ่านประกอบได้เป็นอย่างดี

นักเรียนคนที่ 3 การสอนอ่านเป็นคำโดยการเรียนรู้ของจริงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความหมายและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ระหว่างร่วมกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้แสดงความคิดเห็นในการฝึกอ่านได้ เรียนรู้การอ่านได้เร็วเป็นผลจากความสนใจใฝ่รู้ของนักเรียนเองและความร่วมมือของกลุ่มเพื่อน ตลอดจนสื่อการเรียนรู้ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความสุขกับการร่วมกิจกรรม เมื่อถึงชั่วโมงเรียนนักเรียนจะวิ่งนำหน้าเพื่อน ๆ เพื่อที่จะไปเรียนรู้และเมื่อตัวเองอ่านได้แล้วก็พาเพื่อน ๆ อ่านอีกเป็นที่สนุกสนาน และนักเรียนได้ร่วมกับเพื่อนสร้างหนังสือ ได้ฝึกอ่านบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านหลังการ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเอง มีคะแนนความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการให้ความร่วมมือของกลุ่มเพื่อน การร่วมมือของนักเรียนเอง และสื่อการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจซึ่งเป็นสื่อจากธรรมชาติใกล้ตัวที่ผูกพันกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนเองซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 6 ซึ่งผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้ รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเห็นได้จากการที่ผู้เรียนมีวิธีหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถอธิบายได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นแบบอย่างให้เพื่อนได้ เป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เรียนอย่างมีชีวิตชีวา มาเรียนและเข้าเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 : 54 - 59)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำกิจกรรมที่สร้างขึ้นนี้ไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยศึกษารายละเอียดของกิจกรรม ทำความเข้าใจให้ชัดเจน จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ดำเนินไปตามลำดับ ครูจะต้องเป็นกันเองกับนักเรียน และที่สำคัญครูจะต้องใจเย็น ๆ เพราะนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนอาจจะมีสมาธิสั้นปนอยู่ด้วย ต้องรู้จักสร้างบรรยากาศ ให้มีการเสริมแรงทางบวก ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่

1.2 กระบวนการเรียนรู้ ที่ใช้เพื่อนช่วยเพื่อนนั้นเพื่อนนักเรียนที่จะมาเป็นผู้ช่วยนั้นจะต้องเป็นนักเรียนที่มีความตั้งใจจะช่วยเพื่อนจริง ๆ

1.3 ก่อนให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูต้องอธิบายและทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน และให้เป็นการดำเนินกิจกรรมแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่รีบร้อน

1.4 การประเมินผลการอ่านของนักเรียน ประเมินบ่อย ๆ เมื่อพบว่านักเรียนอ่านไม่ได้ครูต้องแก้ไขทันทีที่ไม่ปล่อยปละละเลย ไม่ตำหนินักเรียนแต่ใช้การเสริมแรงทางบวกให้กำลังใจ ให้การเสริมแรง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียน กับเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำ จากการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียน กับวิธีการสอนอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ผลการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียน กับการสอนอ่านแบบต่าง ๆ